

9.10.2026

Päätös terveydenhuollon hoitoilmoitustietoja koskevasta tiedonantovelvollisuudesta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) päättää Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain (668/2008) 5, 5 c ja 5 d § nojalla tiedonantovelvollisuudesta, jonka mukaan terveydenhuoltoa järjestävät viranomaiset sekä yksityisesti lääkäripalveluja järjestävät ja tuottavat palvelunantajat luovuttavat THL:lle hoitoilmoitusrekisterikokonaisuuteen (Hilmo) kerättävät terveydenhuollon tiedot.

Lisäksi yksityisesti muita terveydenhuollon palveluita kuin edellä mainittuja lääkäripalveluita järjestävien palvelunantajien tulee luovuttaa THL:lle vastaavat tiedot, mikäli tietojen toimittaminen ei aiheuta palvelunantajalle kohtuutonta rasitetta.

THL:lla on oikeus saada tiedot maksutta sekä salassapitovelvoitteiden ja muiden tietojen käyttöä koskevien rajoitusten estämättä tunnistetietoineen niiden tehtävien hoitamiseksi, joista on säädetty Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 2 § 1 momentin 1–3, 4 ja 4 d kohdassa.

Aiemmat päätökset

Tämä päätös korvaa 10.9.2025 päivätyn hallintopäätöksen THL/4229/5.03.00/2025.

Päätöksen liitteeseen on päivitetty viittaus lokakuussa 2026 julkaistuun Hoitoilmoitusopas terveydenhuollolle ja kotihoidolle 2026 -oppaaseen. Tämän päätöksen ja uuden oppaan myötä hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille lisätään velvollisuus toimittaa tiedot omalääkäristä ja/tai omahoitajasta.

Samalla yhtenäistetään THL Tiedontoimituspalvelun käyttöönoton siirtymäaika jatkumaan kaikilla tiedonantajilla 1.1.2028 asti. Edellisessä päätöksessä siirtymäaika oli rajattu vain niille tiedonantajille, jotka jo päätöksen antohetkellä toimittivat Hilmo-tietoja.

Luovutettavat tiedot ja luovutuskäytännöt

Tämän päätöksen nojalla luovutettavat tiedot sisältyvät Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetussa laissa säädettyyn tiedonsaantioikeuteen ja ovat lain tarkoittamalla tavalla välttämättömiä väestöä koskevia tietoja, joita THL tarvitsee laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi. Luovutettavat tiedot on kuvattu liitteessä 1.

THL tarvitsee tiedot tunnistellisina niin, että tiedot ovat henkilötunnuksen avulla yhdistettävissä muihin tietoihin. THL on tämän päätöksen perusteella vastaanottamiensa tietojen rekisterinpitäjä.

Henkilötietojen käsittelyn perusteet ja menettelyt

Lainsäädäntö

Tiedonantovelvollisuus kohdistuu sellaisiin tietoihin, jotka ovat välttämättömiä THL:lle laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

9.10.2026

Päätös perustuu lakiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta ja erityisesti 2 §:n 1 momentin kohtiin 1–3, 4 ja 4 d (lakisääteiset tehtävät) sekä 5 ja 5 b–5 d § (tiedonsaantioikeudet). Edellä mainitut lakisääteiset tehtävät, joihin tämän päätöksen nojalla luovutettavia tietoja käytetään, on määritelty laissa seuraavasti:

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tehtävänä on

- tutkia ja seurata väestön hyvinvointia ja terveyttä, niihin vaikuttavia tekijöitä ja niihin liittyviä ongelmia, ongelmien yleisyyttä ja ehkäisymahdollisuuksia, sekä kehittää ja edistää toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja ongelmien vähentämiseksi.
- tutkia, seurata, arvioida ja kehittää sekä ohjata sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja antaa asiantuntijatukea hyvinvointia ja terveyttä edistävien politiikkojen, toimintatapojen ja käytäntöjen toteuttamiseksi.
- harjoittaa alan tutkimusta.
- ylläpitää alan tiedostoja ja rekistereitä sekä huolehtia tehtäväalueensa tietoperustasta ja sen hyödyntämisestä.
- ylläpitää alan laaturekistereitä.

THL on myös tilastolain (280/2004) tarkoittama tilastoviranomainen.

Tilastoviranomaistehtävästä on säädetty Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 2 §:n 1 momentin 4 c kohdassa ja 5 h §:ssä, jonka 3 momentin mukaan THL saa käyttää 5 §:n nojalla saamia tietoja myös tilastoviranomaistehtäviin.

Eräiltä osin tehtävistä säädetään Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain ohella yksityiskohtaisemmin erityislainsäädännössä, kuten tartuntatautilain (1227/2016) 25, 34, 36 ja 51 §:ssä, joissa säädetään rokotusten vaikuttavuuteen ja turvallisuuteen sekä tartuntatauteihin, niiden leviämiseen ja niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvien haittojen ehkäisemiseen liittyvistä tehtävistä.

Päätöksessä on otettu huomioon tietosuoja-asetus (2016/679) sekä tiedonhallintalaki (906/2019).

Rekisteritoiminta

THL:n ylläpitämien sosiaali- ja terveydenhuollon rekisterien tietosuojailmoituksissa kuvataan tietosuoja-asetuksen mukaisesti muun muassa rekisteriä koskeva lainsäädäntö, rekisterin käyttötarkoitus, tietosisältö ja tietolähteet.

Tutkimuskäyttö

THL:ssa tutkimuseettikkaan ja sen arviointiin sovelletaan ensisijaisesti asiaa koskevan lainsäädännön ohella tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) ohjeistusta sekä laitoksen työjärjestystä, hyvää tutkimustapaa koskevaa ohjeistoa sekä muita laitoksen sisäisiä määräyksiä ja ohjeita. THL:ssa tehtävässä työssä sovelletaan laitoksen eettisiä ohjeita. Tutkimussuunnitelmat arvioidaan tieteenalakohtaisten eettisten käytänteiden mukaisesti.

Muutokset tiedonantovelvollisuuteen

THL voi antaa päätöksen voimassa ollessa tarkentavaa ohjeistusta luovutettavista tiedoista ja luovutustavasta sekä muista tiedonantovelvollisuuden soveltamiseen

9.10.2026

liittyvistä asioista. Mikäli tietosisältöihin kohdistuu merkittäviä muutoksia tai tiedonkeruuta laajennetaan, THL tekee muutoksesta uuden päätöksen neuvoteltuaan tiedonantajien tai heitä edustavien tahojen kanssa.

Neuvottelu- ja kuulemisvelvoite

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 5 d §:n mukaan uusi tiedonkeruu tai jo kerättävien tietojen tietosisältöjen merkittävä muutos taikka tiedonkeruiden laajentaminen edellyttää neuvottelua tiedonantajia edustavien järjestöjen tai organisaatioiden kanssa sekä tietosuojavaltuutetun kuulemista ennen päätöksen tekemistä.

Oma-ammattilaista koskeva muutos tiedonkeruussa velvoittaa vain hyvinvointialueita ja Helsingin kaupunkia, ja siksi muutoksesta on neuvoteltu toimittamalla päätösluonnos ja kuvaus uudesta tietorakenteesta näille organisaatioille kommentoitavaksi 17.6.2026. Tiedonantovelvollisilla oli mahdollisuus lähettää THL:lle huomioita luonnoksesta 4.9.2026 asti, ja tämän lisäksi THL järjesti neuvottelutilaisuuden 25.8.2026.

Saaduissa kommenteissa käsiteltiin erityisesti tietorakenteen toteutettavuutta, käyttöönoton aikataulua, kansallisten määrittelyjen tarkkuutta sekä tiedon laatuun liittyviä kysymyksiä. Saadut kommentit on otettu huomioon päätöksen valmistelussa. Kommenttien perusteella tiedonkeruun käyttöönottoajankohtaa on tarkistettu sekä tietorakennetta ja siihen liittyvää ohjeistusta täsmennetty.

Tietosuojavaltuutettua on kuultu, ja tietosuojavaltuutetun toimisto on antanut päätösluonnoksen perusteella lausunnon 23.9.2026 (Dnro TSV/11802/2026).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Tiedonantovelvollisten lisäksi tietosuojavaltuutetulla on Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 5 c § 3 momentin perusteella oikeus vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimusohje on päätöksen liitteenä 2.

Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa ylilääkäri Jutta Järvelin, puh. 029 524 7254, sähköposti jutta.jarvelin@thl.fi

Helsingissä 9.10.2026

Tomi Malmström
tietoylijohtaja

Janika Tarkoma
kehittämispäällikkö

9.10.2026

Liitteet

- 1) Tiedonantovelvolliset, luovutettavat tiedot ja luovutuskäytännöt
- 2) Oikaisuvaatimusohje

Jakelu

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksessa 16.11.2026 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa THL:n verkkosivuilla <https://thl.fi/fi/ajankohtaista/yleistiedoksiannot>. Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu THL:n nettisivuilla.

Tiedoksi

Tietosuojavaltuutettu

9.10.2026

Tiedonantovelvolliset, luovutettavat tiedot ja luovutuskäytännöt

Tiedonantovelvolliset

Terveydenhuollon rekisterinpitäjät

Tässä päätöksessä terveydenhuollon rekisterinpitäjät on jaettu kolmeen ryhmään seuraavasti:

- A. Terveydenhuoltoa järjestävät viranomaiset (julkinen sektori)
- B. Lääkäripalveluja tarjoavat yksityiset palvelunantajat
- C. Muita terveyspalveluita tarjoavat yksityiset palvelunantajat.

Velvollisuus terveydenhuollon Hilmo-tietojen toimittamiseen on terveydenhuoltoa järjestävillä viranomaisilla (ryhmä A) sekä niillä yksityisillä palvelunantajilla, jotka tarjoavat lääkäripalveluja (ryhmä B). Näillä ryhmillä tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluvat lääkäripalveluista kerättävien tietojen lisäksi myös näiden palvelunantajien muista terveydenhuollon palveluista (esimerkiksi hammaslääkäripalvelut ja muu suun terveydenhuolto, työterveyshuolto tai fysioterapia) kerättävät tiedot.

Ne muita terveyspalveluita tarjoavat yksityiset palvelunantajat, jotka eivät tarjoa lääkäripalveluja (ryhmä C), luovuttavat Hilmo-tiedot, mikäli tietojen toimittaminen ei aiheuta heille kohtuutonta taloudellista tai teknistä rasitetta. Jos ryhmään C kuuluva yksityinen palveluntuottaja kuitenkin tuottaa palveluja ryhmään A tai B kuuluvan palvelunantajan palvelusetelillä, ostopalveluna, ulkoistuksena tai muutoin siten, että kyse on ryhmään A tai B kuuluvan rekisterinpitäjän potilastiedoista, tiedot on toimitettava. Lisätietoja alla kohdassa Luovutuskäytännöt.

Mahdollisimman kattava kokonaiskuva terveyspalvelujen käytöstä Suomessa tarvitaan, kun Hilmo-tietoja käytetään muun muassa päätöksenteon tietopohjana. Jos Hilmo-tiedonkeruuseen liittyminen kuitenkin edellyttäisi C-ryhmään kuuluvalta palvelunantajalta sen toiminnan laajuuteen nähden kohtuuttomia tietojärjestelmämuutoksia tai aiheuttaisi muita kohtuuttomia kustannuksia, sen omien potilastietojen luovuttamista ei vielä edellytetä. Palvelunantaja arvioi tilanteensa itse.

Yksityinen terveydenhuolto ja hoitoonpääsyn seuranta

Yksityinen terveydenhuolto (ryhmä B) ei ole velvollinen lähettämään hoitoonpääsyn seurannan tietoja, mutta tietojen lähettäminen on toivottavaa.

- perusterveydenhuollon hoitoonpääsyn seuranta: yhteydenotto, hoidon tarpeen arviointi, ajanvaraus
- erikoissairaanhoidon hoitoonpääsyn seuranta: koko erikoissairaanhoidon hoitoonpääsyn tietosisältö, esim. saapuvaa lähetettä ja jonottamista koskevat tiedot.

Silloin kun ryhmään B kuuluva yksityinen palvelunantaja tuottaa palveluja julkisen toimijan palvelusetelillä, ostopalveluna, ulkoistuksena tai muutoin julkisiin palveluihin rinnastettavina, ja kyse on siten ryhmään A kuuluvan rekisterinpitäjän potilastiedoista, myös hoitoonpääsyn seurannan tiedot on toimitettava.

9.10.2026

Luovutettavat tiedot

Luovutettavat tiedot kuvataan yksityiskohtaisesti noin 1–2 vuoden välein ilmestyvässä Hilmo-oppaassa. Päätöksenantohetkellä voimassa oleva opas on ”Hoitoilmoitusopas terveydenhuollolle ja kotihoidolle 2026” (<https://yhteistyotilat.fi/wiki08/spaces/JULHI22/overview>).

Hoitoilmoitusrekistereihin tallennettavat tiedot kootaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksikköjen tietojärjestelmistä henkilötunnisteelliseksi hoitoilmoituksiksi. Ne sisältävät seuraavia tietoja:

- Aineiston tiedot (mm. yhteyshenkilön yhteystiedot, potilastietojärjestelmän tiedot ja aineistolaji eli sosiaali- ja terveydenhuollon sektori tai palveluala)
- Asiakkaan/potilaan perustiedot (mm. henkilötunnus, sukupuoli, postinumero, työterveyshuollossa asiakkaan ammatti)
- Tapahtuman tiedot (mm. ilmoituslaji eli hoitojakson vaihe, seurantatietueen tunnus, palveluntuottajan tiedot, työterveyshuollossa asiakkaan työpaikan tiedot, valinnan vapautta koskevat tiedot, ostopalvelun ja palvelusetelin tiedot)
- Yhteydenoton ajankohta perusterveydenhuollossa (*vain hoitoonpääsyn seuranta*)
- Lähetteen tiedot (mm. lähettäjäorganisaation tiedot, saapumis- ja käsittelypäivä, erikoissairaanhoidon erikoisala; *vain erikoissairaanhoidon hoitoonpääsyn seuranta*)
- Hoidon tarpeen arviointi perusterveydenhuollossa (mm. ajankohta, ammattihenkilön rekisteröintitunnus ja ammatti, yhteystapa, arvioinnin tulos; *vain perusterveydenhuollon hoitoonpääsyn seuranta*)
- Ajanvarauksen tai hoitojonoon asettamisen tiedot (mm. ajankohta, ammattihenkilön rekisteröintitunnus ja ammatti, palvelumuoto, yhteystapa, hoitojonoon asettamispäivä ja jonottamisen syy sekä erikoissairaanhoidossa jonottamisen erikoisala, tulodiagnoosi, suunniteltu toimenpide; *vain hoitoonpääsyn seuranta*)
- Käynnin tai hoitojakson toteutuminen (mm. kontaktin perustiedot kuten ajankohta, kiireellisyys, yhteystapa, ammattihenkilön rekisteröintitunnus ja ammatti, hoidon erikoisala sekä palvelumuoto)
- Diagnoosit ja käyntisyyt (mm. diagnoosi tai käyntisyy sekä niihin liittyviä lisätietoja kuten pysyvyys, varmuusaste, ulkoinen syy, tapaturmatyyppi ja ajankohta, harvinaissairauden Orpha-koodi, työterveyshuollossa työhön liittyvyys ja vaikutus työkykyyn)
- Toimenpiteet (mm. milloin ja mikä toimenpide on tehty, suun terveydenhuollon toimenpidetiedot)
- Haittavaikutukset (mm. haittavaikutuksen syy, seuraus ja siitä aiheutunut toimenpide)
- NordDRG (Diagnosis Related Group)
- Työkyvyttömyys (mm. syy(t) ja ajankohta)
- Pitkäaikaishoitopäätös (kyllä/ei)
- Riskipisteet (EuroSCORE 2)
- Lomapäivien lukumäärä
- Lääkitystiedot (mm. lääkkeen tiedot ja määräämispäivä)
- Rokotustiedot (mm. rokotteen tiedot ja antopäivä, rokotustapa, pistoskohta)
- Fysiologiset mittaukset (mm. pituus, paino, masennusseula, verenpaine, vyötärön ympärys)
- Terveysteen liittyvät tekijät (mm. suun terveydenhuollon indeksit ja mittaukset, tiedot tupakoinnista ja päihteiden käytöstä, Lene-kokonaisarvion koodi ja tulos, raskaana olevan laskettu aika ja pariteetti)
- Jatkohoitokoodi
- Kuolinaika

9.10.2026

- Kustannukset
- Lähtevät lähetteet (mm. päivämäärä, lähettäjän ammatti, vastaanottajan erikoisala)
- Psykiatristen erikoisalojen lisätiedot (mm. tulotapa, tahdosta riippumaton hoito, lääkehoito, pakkotoimet, GAS)
- Palvelutapahtuman peruuntumisen tiedot (mm. ajankohta, syy)
- Oma-ammattilaistiedot (omalääkärin ja omahoitajan rekisteröintitunnus, ammatti ja oma-ammattilaisuuden ajanjakso); *nämä tiedot kerätään vain hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin järjestämistä vastuulla olevasta perusterveydenhuollon avohoidosta*

Hilmo-oppaassa on kuvattu yksityiskohtaisesti, mitä tietoja terveydenhuollon eri sektoreilta tai palvelualoilta eri tilanteissa kerätään ja mitkä tiedot ovat pakollisia tai ehdollisesti pakollisia.

Luovutuskäytännöt

Tietojen siirto ja tietorakenteet hoitoilmoitusjärjestelmään kuvataan yksityiskohtaisesti viimeisimmässä voimassa olevassa Hilmo-oppaassa. Päätöksenantohetkellä voimassa oleva opas on "Hoitoilmoitusopas terveydenhuollolle ja kotihoidolle 2026" (<https://yhteistyotilat.fi/wiki08/spaces/JULHI22/overview>).

Kaikissa tietojen toimituksissa on siirryttävä käyttämään THL Tiedontoimituspalvelua tai hyvinvointialueiden tietokantareplikointia viimeistään 1.1.2028. Oma-ammattilaistiedot toimitetaan vasta kun THL Tiedontoimituspalvelu tai tietokantareplikointi on otettu käyttöön, mutta viimeistään 1.1.2029 alkaen.

Jos palveluntuottaja toimittaa tietoja päätöksen voimaantulohetkellä Lomakepalvelun kautta tai Avohilmon tiedostomuodossa, näitä järjestelmiä saa käyttää enintään 31.12.2027 asti.

Palveluntuottajia, jotka vasta aloittavat tietojen toimittamisen, kannustetaan käyttämään alusta asti THL Tiedontoimituspalvelua. Mikäli tämä ei ole mahdollista, tietoja voi toimittaa Lomakepalvelun kautta tai Avohilmon tiedostomuodossa enintään 31.12.2027 asti. THL Tiedontoimituspalvelun käyttöön on kuitenkin siirryttävä viimeistään 1.1.2028.

Ostopalvelun tilaajan tai palvelusetelin antajan on huolehdittava, että palveluntuottaja lähettää ostopalveluna tai palvelusetelillä hankittujen palvelujen tiedot, mukaan lukien tilaajan toimintayksikön tiedon. Jos kuitenkin palvelusetelin antaja tai ostopalvelun tilaaja lähettää tiedot, on varmistettava, että samoja tietoja ei lähetetä Hilmoon kahdesti.

Hilmo-tiedot lähetetään THL:ään päivittäin. Tietoja voi kuitenkin lähettää tätä harvemmin ympäri vuoden, jos tämä on palveluntuottajan toiminnan luonteen vuoksi tai muista syistä perusteltua. Tällöin yksittäistä kalenterivuotta koskevat Hilmo-tiedot pitää lähettää seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä (28.2.). Myös mahdolliset korjaukset ja täydennykset jo lähetettyihin Hilmo-tietoihin pitää tehdä 28.2. mennessä.

v.7.10.2026

Oikaisuvaatimusohje

Päätökseen tyytymätön saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimus on toimitettava kirjallisena Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle.

Käyntiosoite: Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
Mannerheimintie 166, Helsinki
Postiosoite: Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
Kirjaamo
PL 30
00271 Helsinki
Sähköposti: kirjaamo@thl.fi
Faksi: 029 524 6111

Oikaisua saa vaatia se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Viranomaisen saa lisäksi vaatia oikaisua, jos laissa niin säädetään tai jos muutoksenhakuoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Kirjeen tiedoksisaanti

- Vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä.
- Jos vastaanottajana on viranomaisen, asian katsotaan tulleen tietoon kirjeen saapumispäivänä.

Sähköpostin tiedoksisaanti

- Mikäli päätös on annettu asianosaiselle sähköisenä viestinä (tavallinen sähköinen tiedoksianto), päätös katsotaan saadun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Yleistiedoksiannon tiedoksisaanti

- Jos päätös annetaan tiedoksi yleistiedoksiannota julkaisemalla se Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivuilla (<https://thl.fi/ajankohtaista/yleistiedoksiannot>), tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Jos oikaisuvaatimusta ei ole tehty määräajassa, oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta.

Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava päätös, johon vaaditaan oikaisua, sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan.

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Allekirjoitusaika
Janika Tarkoma (Allekirjoitus)	AADA	09.10.2026 10:23:18
Tomi Malmström (Allekirjoitus)	AADA	09.10.2026 10:25:59

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Allekirjoitussivu (1 sivu)
- Alkuperäinen asiakirja (8 sivut)

Allekirjoitussivu 1/1